skaraborgs kommunalförbund

SAMMANFATTNING ARBETSPAKET *DIGITALA MODELLER* INOM PROJEKT STEG 1

juni 2025

Medfinansieras av Europeiska unionen

SAMMANFATTNING ARBETSPAKET 2 – *DIGITALA MODELLER*

Digitala modeller som infrastruktur för samverkan

Rapport Strategi Nätverksstaden Steg 1, Arbetspaket 2

Utförare: Klas Hedenberg, Högskolan i Skövde

Inledning

I detta arbetspaket har fokus legat på att utforska digitala modellers potential som stöd för strategisk planering och beslutsfattande. Arbetet har gett viktiga insikter om hur modeller kan användas för att visualisera komplexa samband, testa framtidsscenarier och stödja samverkan över organisatoriska gränser. Arbetet har sammanställts i en rapport, vars innehåll sammanfattas i det här dokumentet.

Resultatet visar att det finns starka förutsättningar för att utveckla ett modellbaserat arbetssätt som stödjer arbetet med regional utveckling i Skaraborg. Det finns också vissa utmaningar. För att realisera den potential som finns krävs ökad teknisk kompetens, tydliga projektstrukturer, politisk förankring och långsiktig finansiering.

Bakgrund och syfte

I ett alltmer komplext och föränderligt samhälle blir det avgörande att förstå sammanflätade samband och samverka koordinerat. En grundläggande förutsättning för det är att kunna samla relevant information, synliggöra samband och ha tillgång till verktyg som hjälper oss att analysera, förstå och hantera denna komplexitet.

Arbetspaket 2 syftar till att utforska hur digitala modeller kan utformas och användas som verktyg för att stödja Skaraborgs utveckling. Rätt utformade kan digitala modeller spela en avgörande roll i att synliggöra beroenden och möjligheter i system för bland annat energi, bostadsförsörjning och mobilitet, och på så sätt stödja samordnat beslutsfattande.

Innehåll

Frågorna inom detta arbetspaket har undersökts genom intervjuer, workshoppar på relevanta teman samt genom en nära samverkan mellan forskare, strateger och kommunala representanter. Arbetet har sammanställts i en rapport, vars innehåll sammanfattas i det här dokumentet. I rapporten ingår också en omvärldsanalys inför vidare modellutveckling. Resultaten från arbetspaketet kan i förlängningen användas för att formulera en kravspecifikation för digitala modeller.

Resultat

Rapportens övergripande resultat visar att det i Skaraborg finns goda förutsättningar för att utveckla ett modellbaserat arbetssätt som kan stödja arbetet med regional utveckling. Rapporten identifierar också ett antal utmaningar som behöver hanteras. Det handlar framför allt om behov av teknisk expertis, tydligare projektstrukturer samt stärkt användbarhet för kommunala beslutsfattare.

Arbetspaket 2 har också gett flera konkreta resultat som kan bidra till att fortsatt utveckla den strategiska planeringen i Skaraborg. Det har bland annat gett fördjupad förståelse för digitala modeller samt de förutsättningar som modellerna ger för samverkan i komplexa system. Under projektperioden har resultaten även beskrivits i flera vetenskapliga artiklar. Detta lägger en grund för fortsatt arbete inom både praktik och forskning.

För att fungera väl behöver modellerna kunna anpassas till olika målgrupper och syften, vara pedagogiskt tillgängliga, främja handlingsutrymme för beslutsfattare och fungera som pedagogiskt ramverk vid beslut där vissa faktorer är okända. Det krävs också kompetens inom bland annat modellering, visualisering, beslutsstöd och serious gaming. Sådan kompetens finns samlad i och kring Högskolan i Skövde.

Summering och framåtblick

Digitala modeller har stor potential att förbättra strategiskt beslutsfattande i offentlig sektor – särskilt i komplexa frågor som energiomställning, bostadsplanering och regional mobilitet. Genom att erbjuda verktyg för analys, simulering och visualisering kan modellerna stödja kommuner i att navigera vid osäkerhet, förstå systemövergripande samband och samordna insatser mellan olika aktörer.

Resultaten från Arbetspaket 2 visar tydligt att det finns ett växande intresse och ett ökat behov av denna typ av verktyg i Skaraborg. För att nå framgång behöver dock vissa utmaningar hanteras, exempelvis finansiering, behov av teknisk kompetens, behov av tydlig projektstruktur samt en starkare koppling mellan forskning och kommunal praktik.

Ett möjligt nästa steg kan enligt författaren vara att utveckla modeller utifrån de lärdomar som dragits, etablera en gemensam digital plattform och fördjupa samarbetet mellan akademi och offentlig verksamhet. På så sätt kan Skaraborg skapa en robust och framtidsinriktad infrastruktur för strategisk planering – förankrad i både lokala behov och vetenskaplig kunskap.